

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.658/2010/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Kovács Kornélia (4024 Debrecen, Piac utca 58. II. lph. I/15/A.) ügyvéd által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Ungvári Gábor ügyvéd ügyintézése mellett a dr. Ungvári Ügyvédi Iroda (4025 Debrecen, Simonffy Imre utca 4-6.) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5.P.22.055/2008/58. számú ítélete ellen az alperes részéről 62., míg a felperes részéről 63. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja azzal, hogy az alperes által külön felhívásra megfizetendő állam által előlegezett költség összege 49 493 (negyvenkilencezer-négyszázkilencvenhárom) Ft.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 179 567 (százhetvenkilencezer-ötszázhatvanhét) Ft másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 404 800 (négy száznegyzezer-nyolcszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes közszolgálati jogviszonyban állt a X-el, ahol a "Y" O-n dolgozott gy. ü. munkakörben. Havi illetménye 2005. január hó 1. napját közvetlenül megelőzően 118 000 Ft, 2005. január hó 1. napját követően havi 126 000 Ft volt. 2004. január hó 1. napja előtt a felperes már évek óta pszichiátriai kezelés alatt állt, aminek eredményeként pszichés státusza kompenzált, állapota panaszmentes volt. 2003. szeptember hó 15. napján 72 havi

futamidőre nyújtott 1 808 100 Ft kölcsön felvétele mellett a felperes megvásárolta az **"w"** frsz-ú **"q"** típusú személygépkocsit.

2004. január hó 1. napján hajnali 1 óra körül a felperes az előbb említett személygépkocsival közlekedett a 48-as számú főúton X. felől **V.** irányába, utasként vele utazott **K-né G. I.** és **P. L-né**, míg mögötte közlekedett **G. T.** a **"c"** forgalmi rendszámú személygépkocsival. A felperes a km szelvényhez érve egy előtte haladó **"b"** gyártmányú személygépkocsi előzésébe kezdett, áttért a menetirány szerinti baloldalra, legalább 95 km/h sebességgel haladt, amikor észlelte a vele azonos irányban, a baloldali forgalmi sávban az úttesten haladó, középkék farmer nadrágot és barna kockás inget viselő, közepes-súlyos fokú alkoholos befolyásoltság állapotában lévő alperest. Késedelem nélkül vészfékezett, de az ütközést elkerülni nem tudta, és mintegy 60-65 km/h sebességgel az úttest szélétől befelé mintegy 60 cm távolságban haladó alperest elütötte. A baleset következtében a felperes a bal kéz V. kézközépcsont, illetőleg V. ujj alappercének nyílt törését szenvedte el, amelyet műtétileg egyesítettek. A sérülések gyógytartama 6 hét volt, a bal kéz sérülései maradandó fogyatékossgal gyógyultak, ami a IV-V. ujjak elmerevedésében, valamint a bal kéz funkciócsökkenésében nyilvánul meg. A felperes pszichiátriai állapota a baleset következtében romlott.

A balesetet követően a felperessel szemben a X-i Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályának Szabálysértési Alosztálya folytatott szabálysértési eljárást a 341-1140/2004. szám alatt, amely eljárásban a felperes - **K-né G. I.**, **P. L-né**, valamint **G. T.** tanúk előadásával egyezően - a baleseti mechanizmust úgy adta elő, hogy utolért egy **"b"** gépkocsit, úgy döntött, hogy megelőzi, áttért a baloldali forgalmi sávba, a másik jármű mellé ért, amikor az rágyorsított, ezért hosszabb ideig mentek egymás mellett. Eközben észlelte: előtte az úttest közepén van valami, majd látta, hogy az a valami egy ember világos nadrágban és kockás ingben. Ekkor azonnal a fékre lépett, ám az ütközés megtörtént. Az alperes előadta, hogy alkoholt fogyasztott, de cselekvései tudatában volt. Az útpadka sáros volt, a gödrök tele voltak vízzel, oda bokrok és gallyak lógtak be, ezért csak az úttest széle volt alkalmas a közlekedésre. A járása azért volt bizonytalan, mert az úthibákat kerülgetnie kellett, az úttestre nem haladt be, a felperesi járművet nem észlelte. **B. L.** igazságügyi műszaki szakértő kiegészített szakvéleménye szerint a felperesi személygépkocsi fékezés előtti sebessége 95-104 km/h között lehetett, míg az ütközési sebesség 60-65 km/h között volt. Az alperes szubjektív észlelhetősége féktávolságon belül volt lehetséges, ahogy ténylegesen is féktávolságon belül észlelte őt a felperes. A tényleges észlelés távolságához viszonyítva az elkerülési sebesség vészfékezést figyelembe véve 81-88 km/h lett volna, míg 60 km/h sebességről a felperesi gépkocsi gond nélkül megállítható lett volna. A szabálysértési hatóság a 2004. július hó 12. napján kelt határozatával a felperest elmarasztalta a közúti közlekedés rendjének megzavarása és a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt, a bekövetkezett balesetért ugyanis a felperes volt a felelős, aki a sebességét nem úgy választotta meg, hogy az ahhoz tartozó féktávolság ne legyen hosszabb, mint a belátható útszakasz hossza.

A X-i Városi Bíróság a 72.Sza.1190/2004/2. számú végzésével megváltoztatta a szabálysértési hatóság határozatát, és az eljárást megszüntette a közúti közlekedés

rendjének megzavarása szabálysértés vonatkozásában, mert még relatív sebesség-túllépés sem volt a felperes terhére róható, mivel külterületen az esti sötétségben a gépjárművezetőknek nem kell az úttesten szabálytalanul, kivilágítatlanul és ittasan közlekedő gyalogosokra számítaniuk. A felperes az útszakaszra megengedett legnagyobb sebesség betartása mellett is elütötte volna az alperest, mindebből következően nem állapítható meg ok-okozati összefüggés a baleset bekövetkezése és a sebesség túllépése között.

A felperes a gépkocsi vásárlásához felvett kölcsönt a szerződés ellenére nem fizette vissza, ezért a **C. Zrt.** 2004. április hó 29. napján a kölcsönszerződést felmondta, és gyakorolta a vételi jogát, majd - mivel a gépkocsi értékének a beszámítását követően is maradt fenn tartozás - a felperessel és **Cs. Gy.** készfizető kezessel szemben választottbíróági eljárást indított. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbíróóság a V051177.B/ számú ítéletével egyetemlegesen kötelezte a jelen per felperesét és **Cs. Gy-t** 947 447 Ft tőke, annak késedelmi kamatai és a költségek 15 napon belül történő megfizetésére.

A Foglalkozás-egészségügyi Szolgálat 2004. június hó 9. napján a felperest ügyintéző munkaköre ellátására alkalmatlannak minősítette, amivel egyezően foglalt állást a másodfokon eljáró orvosi bizottság 2004. július hó 8. napján, ezért a munkáltató a felperes közszolgálati jogviszonyát egészségügyi alkalmatlanság miatt 2004. augusztus hó 1. napi hatállyal felmentéssel - 6 hónap felmentési idő mellett - megszüntette. 2005. február 1. hó napjától 2006. március hó 3. napjáig a felperes munkanélküli ellátást kapott, míg 2006. március hó 5. napjától havi 23 060 Ft összegű rendszeres szociális járadékban részesül.

A felperes módosított keresetében 22 709 841 Ft tőke és járuléakai megfizetésére kérte kötelezni az alperest kártérítés jogcímén. Ebből 4 500 Ft tőke látogatási költség címén, 4 500 Ft tőke élelemfeljavítás címén, 368 000 Ft tőke gondozás és háztartási kisegítés költségei címén, 12 000 Ft tőke a kontrollvizsgálatokkal összefüggő taxiköltség címén, 1 115 841 Ft tőke a kölcsönszerződés felmondása miatt felmerült kár címén merült fel vagyoni kárként. Emellett 10 000 000 Ft-ban határozta meg az őt ért nem vagyoni kár összegét, valamint a keresetkiesése miatt 2005. június hó 16. napjától 2006. március hó 3. napjáig havi 40.000 Ft, 2006. március hó 4. napjától 2014. július 31. napjáig, azaz az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig pedig havi 80 000 Ft járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest, a lejárt járadék után annak késedelmi kamataival együtt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte elsődlegesen a jogalap hiányára hivatkozva, vitatva a jogellenesség és részben az okozati összefüggés fennállását, továbbá vitatta az összezszerűséget is a taxiköltség, az élelemfeljavítás költsége és a nem vagyoni kártérítési követelés vonatkozásában.

Az elsőfokú bíróság a 58. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 6 746 149 Ft tőkét, és 4 500 Ft tőke után 2004. március hó 4. napjától, 3 120 Ft tőke után 2004. december hó 31. napjától, 7 200 Ft tőke után 2004. január hó 11. napjától, 60 000 Ft tőke után 2004. február hó 1. napjától, 7 200 Ft tőke után 2004. február hó 22. napjától, 4 000 Ft tőke után 2004. február hó 29.

napjától, 4 000 Ft tőke után 2004. március hó 7. napjától, 20 000 Ft tőke után 2005. június hó 16. napjától, 240 000 Ft tőke után 2005. szeptember hó 25. napjától, 80 000 Ft tőke után 2006. január hó 26. napjától, 76 129 Ft tőke után 2006. március hó 10. napjától, 240 000 Ft tőke után 2006. május hó 10. napjától, 480 000 Ft tőke után 2006. szeptember hó 25. napjától, 480 000 Ft tőke után 2007. március hó 26. napjától, 480 000 Ft tőke után 2007. szeptember hó 25. napjától, 480 000 Ft tőke után 2008. március hó 26. napjától, 480 000 Ft tőke után 2008. szeptember hó 25. napjától, 480 000 Ft tőke után 2009. március hó 26. napjától, 480 000 Ft tőke után 2009. szeptember hó 25. napjától, 480 000 Ft tőke után 2010. március hó 26. napjától és 160 000 Ft tőke után 2010. július hó 26. napjától járó késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére az ítélethozatal napjától 2014. július hó 9. napjáig havonta előre esedékesen, minden hónap 10. napjáig 80 000 Ft tőkét, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 394 929 Ft perköltség 15 napon belül történő megfizetésére az alperes javára, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 183 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket és 52 388 Ft állam által előlegezett költséget.

Határozatának a fellebbezések elbírálása szempontjából releváns indokolása szerint a felperesi gépjármű, mint veszélyes üzem és az alperes, mint nem veszélyes üzem találkozásából eredő káresemény folytán a kárigényét kizárólag a gépjárművezető érvényesítette a gyalogossal szemben, ezért a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdését kellett alkalmazni, ami megengedi a károkozó magatartásának kimentését, ezért az alperesnek lehetősége volt annak bizonyítása, hogy az adott helyzetben általában elvárható módon járt el.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a magatartásával nem sértette a KRESZ rendelkezéseit. Az ütközés időpontjában az alperes a baloldali forgalmi sávban, de az úttest szélétől kb. 60 cm-rel bentebb közlekedett, amely úttest kettő 3 méter széles forgalmi sávra osztott s azokat mindkét oldalról 2 méter széles füves útpadka szegélyezte. A KRESZ 21. §-ának (1) bekezdése alapján az alperesnek az útpadkán kellett volna közlekednie, amely esetben a baleset nem következett volna be. Az útpadka gyalogos közlekedésre alkalmatlan állapotát az alperesnek kellett volna bizonyítania a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint, mert a gyalogos az úttesten csak meghatározott feltételek esetén közlekedhet, és ezen feltételek meglétének a bizonyítása az alperes kimentése körébe tartozott. Az alperes a bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, erre utaló adatot ugyanis a helyszíni szemléről felvett jegyzőkönyv nem tartalmazott, ilyenre a helyszínelést végző rendőrök sem tudtak visszaemlékezni, ahogy **B. L.** igazságügyi szakértő sem említett ilyen körülményt a szakvéleményében, ellenkezőleg, a tárgyaláson tett nyilatkozata szerint az útpadka a közlekedésre alkalmas állapotú volt. **M. J.**, az alperes édesapja ugyan az alperessel egyezően adta elő az útpadka állapotát, de a közeli hozzátartozói viszonyon túl ő csupán általánosságban tudott nyilatkozni, és nem is annak gyalogos közlekedésre való alkalmatlanságáról, hanem arról vallott, hogy ott nagyon nehezen lehetett menni. Az alperes terhére róható az is, hogy az átlagos reakcióidőt figyelembe véve a felperesi gépkocsi észlelhetőségét követően rendelkezésére álló időtartam alatt nem lépett félre a jármű elől, holott az aktuális sebesség és az úttest szélén való szabályos közlekedés esetében erre lehetősége lett volna.

Az alperes a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése alapján hivatkozott a felperes relatív sebességtúllépésben megjelölt felróható közrehatására is, amivel összefüggésben az elsőfokú bíróság a KRESZ 25. §-ának (1) és 26. §-ának (4) bekezdéseire figyelemmel azt állapította meg, hogy ilyen nem volt a felperes terhére róható. Külterületen, átlagos vagy rosszabb minőségű úton különleges időjárási körülmények hiányában önmagában a korlátozott látási viszonyok miatt a megengedett 90 km/h sebességnél alacsonyabb sebesség megválasztása a felperestől nem volt elvárható, ott nem kellett az úttesten szabálytalanul, kivilágítatlanul közlekedő gyalogosokra számítani (BH 1996/296.). A szakértő tárgyaláson pontosított nyilatkozata szerint az elkerülési sebesség 60-65 km/h lett volna, amely sebességgel történő haladás a felperestől végképp nem volt elvárható. A rendelkezésre álló adatokból nem volt megállapítható az előzőtt gépjármű mozgása, ezért a felperesi közrehatásról amiatt sem lehet szó, hogy a **"b"** gyorsításakor nem sorolt vissza a saját sávjába félbehagyva az előzést. A felperest nem terhelte észlelési, cselekvési késedelem, ő a tényleges észleléshez képest késedelem nélkül vészfékezett. A minimális sebességtúllépés pedig nem volt okozati összefüggésbe hozható a baleset bekövetkezésével, mert a káresemény anélkül is bekövetkezett volna.

Ezen körülményekre figyelemmel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a balesettel összefüggésben a felperest ért károkért az alperes tartozik felelősséggel. Ilyen kárnak minősült a felperes közszolgálati jogviszonyának megszűnésével okozati összefüggésben bekövetkezett károk, mert a közszolgálati jogviszony megszüntetésére is végső soron a baleset következtében került sor. Annak nem volt jelentősége az alperes hivatkozásával szemben, hogy konkrétan milyen okokból állapították meg a felperes alkalmatlanságát, ezzel szemben az volt releváns, hogy az egészségügyi alkalmatlanságot indokoltan állapították-e meg, és az ténylegesen a balesettel okozati összefüggésben állt-e. A balesetet követő testi megbetegedések nem indokolták a felperes egészségügyi alkalmatlanságát, ám a baleset előtti kompenzált, panaszmentes pszichiátriai állapota a baleset után, annak következményeként olyan mértékben súlyosbodott, hogy a munkakörének ellátására alkalmatlanná vált. Annak nem volt jelentősége, hogy egy egyébként teljesen egészséges személynél a balesetet követően pszichiátriai megbetegedés és ebből következő egészségügyi alkalmatlanság nem következett volna be, mert a kártérítési felelősségnél mindig a károsultat ért hátrányokból kell kiindulni, esetünkben abból, hogy a felperes balesetet megelőző állapota őt alkalmassá tette munkakörének ellátására, míg az azt követően kialakult állapota nem, és ez az állapotromlás a baleset következménye. Emiatt az alperest az általa sem vitatott összegű keresetkiesés megfizetésére kötelezte, amelyből az ítélethozatalig lejárt 4 656 129 Ft, ami után az alperes késedelmi kamatot is köteles fizetni, míg az ítélethozatal napjától a nyugdíjkorhatár elérésének időpontjáig azt járadékként köteles megfizetni.

Az elsőfokú bíróság a látogatási költséget a felperes által megjelölt összegben állapította meg az alperes elismerésére is figyelemmel, a kontrollvizsgálatokra való utazás miatt csupán a buszköltséget fogadta el, ahogy a kisegítő költségét is csak a szakértői vélemény alapján megállapítható terjedelemben. Az élelemfeljavítás, továbbá a kölcsönszerződés felmondása folytán állított kár megtérítése iránti követelést az okozati összefüggés hiánya miatt utasította el.

Az elsőfokú bíróság az alperest az ítélethozatalkori értékviszonyok alapján 2 000 000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére is kötelezte, aminek alapja a felperes bal kezének hat hét alatt gyógyuló sérülései, a sérülések után kialakult maradandó fogyatékoság, figyelemmel arra is, hogy a felperes jobbkezes, ezért a bal kéz funkciócsökkenése őt napi tevékenységében nem korlátozza alapvetően. Emellett értékelte a felperes balesetet követően kialakult és súlyosbodott pszichiátriai betegségeit, amelyek már az elmebetegség szintjét érik el.

Az elsőfokú bíróság mellőzte a szabálysértési eljárásban már nyilatkozatot tett **K-né G. I., P. L-né** és **G. T.** tanúkenti meghallgatását, mivel tőlük az idő múlására tekintettel nem volt részletesebb vallomás várható. A felperes által közvetlenül a tárgyalás berekesztése előtt becsatolt röntgenfelvételt nem értékelte, mivel annak vizsgálata a szakértő kompetenciájába tartozott volna, ám a szakértői bizonyítás kiegészítését a felperes nem indítványozta.

A 76,3 %-ban pervesztes felperest a 12 884 841 Ft pertárgyérték alapulvételével kötelezte a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes javára perköltség megfizetésére, a felek oldalán egyaránt 750 000 Ft ügyvédi munkadíjat figyelembe véve. Az alperes a pervesztességével arányban köteles a le nem rótt kereseti illetéket és az állam által előlegezett költséget megfizetni, míg a felperes pervesztességéhez igazodó le nem rótt kereseti illeték és előlegezett költség a személyes költségmentességére tekintettel az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél fellebbezést terjesztett elő. A felperes a fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását és a javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegének 1 000 000 Ft-tal történő felemelését kérte, álláspontja szerint ugyanis ez áll arányban az elszenvedett sérülések következményeivel.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a felperes keresetét teljes egészében kérte elutasítani, ugyanis nem folyamatosan haladt az úttesten, hanem az útpadka közlekedésre alkalmatlan állapota miatt arra rá-rálépett, amely állítását semmi nem cáfolta, és e tekintetben nem is ő lett volna köteles a bizonyításra, hanem a felperesnek kellett volna bizonyítani az alperesi magatartás jogellenességét, ami elmaradt. A jogellenesség hiányát igazolja az is, hogy vele szemben nem folytattak le szabálysértési eljárást. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az édesapját elfogult tanúnak tekintette, míg a felperes hozzátartozóinak tanúvallomását elfogadta. Álláspontja szerint a felperes közrehatását meg kellett volna állapítani mind a megengedett sebesség túllépése, mind az előzés végrehajtásának körülményei miatt. A felperes terhére a relatív gyorsajtás is megállapítható, mert a szakvélemény szerint 80-88 km/h sebesség mellett az ütközés elkerülhető lett volna. A felperes nem bizonyította a baleset és a munkavégzésre alkalmatlan állapota közötti okozati összefüggést, mindenekelőtt azért, mert az erről rendelkező dokumentum nem tartalmazta, hogy milyen egészségügyi probléma vezetett a közszolgálati jogviszonyának a megszűnéséhez. Ez csak akkor derülhetett volna ki, ha a felperes továbbdolgozott volna, és beigazolódnék a munkavégzésre alkalmatlansága.

Sérelmezte a megítélt késedelmi kamatot is, mert a felperes indokolatlanul késlekedett az igénye érvényesítésével.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, míg az alperes a fellebbezési ellenkérelmében tartalma szerint az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte annak a felperes fellebbezésével érintett részében.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a vagyoni kártérítés, valamint 3 000 000 Ft-ot meghaladóan a nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti keresetet részben elutasító rendelkezését. Az ítélet tábla a fellebbezéseket alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a releváns bizonyítási eljárást lefolytatta, annak eredménye alapján a tényállást helyesen állapította meg, s abból az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával helytálló következtetésre jutott, aminek indokaival az ítélet tábla is maradéktalanul egyetért anélkül, hogy azokat ehelyütt megismételné, mindössze a fellebbezések miatt jegyzi meg az alábbiakat.

A perbeli baleset következményeként a felperes személyhez fűződő, nevezetesen a Ptk. 76. §-ában nevesített egészséghez való joga sérült. A felperes jelenlegi pszichés állapota nem csupán a perbeli káreseményre vezethető vissza, hanem annak háttérét döntően a balesetet megelőzően is fennálló pszichés jellemzők képezték, amely helyzetet a baleset aktiválta, súlyosbította, mint a folyamatot kirobbantó történés. A felperesnek a balesetet megelőző pszichés állapota a terhére nem volt róható, továbbá a baleset és a felperes jelenlegi pszichés állapota közötti okozati összefüggés ez okból nem is volt elbagatellizálható, hiszen a felperes a káresemény előtt kompenzált, panaszmentes állapotban volt, a munkáját el tudta látni, ami a balesetet követően és annak következtében változott meg ránézve súlyosan hátrányos módon. Az ítéletelési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét és a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás mértéke megállapításánál tehát a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítéletelési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem. Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba és értékelte a felperes esetében bekövetkezett kompenzálendő hátrányokat, amelynek ellensúlyozására meghatározott összegszerűséget az ítélet tábla is megfelelőnek találta, a megítélt 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés ugyanis az egészséghez fűződő jog megsértése miatti hátrányok kompenzálására szükséges, de egyben elegendő is, ezért annak felemelésére nem látott lehetőséget.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy a magatartása ne lett volna jogellenes. Polgári jogunk értelmében a törvényben meghatározott kivételektől eltekintve minden károkozást jogellenesnek kell tekinteni. Az alperes esetében ez a jogellenesség

konkrétan is megjelent a KRESZ 21. §-ának (1) bekezdésében írt szabály megszegésében, hiszen annak ellenére közlekedett az útesten, hogy ott útpadka is volt található. E szabály alól ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése teremt kivételt, ám az ehhez szükséges többletfeltétel fennállását, miként arra az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott, a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján az alperesnek kellett volna bizonyítania, mivel az ő érdekében álló lett volna, hogy az útpadka gyalogosközlekedésre alkalmatlan állapotát, mint a per eldöntéséhez szükséges jelentős tény a bíróság valóban fogadja el. Ennek a kötelezettségnek az alperes nem tudott eleget tenni, ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a részéről elkövetett KRESZ szabályszegésben megnyilvánuló és a felperes károsodásához vezető jogellenességet annak ellenére, hogy az ő szabálysértési felelősségre vonására nem került sor, emiatt ez a megállapítás ugyanis a Pp. 4. §-ának (2) bekezdésében felállított korlátba nem ütközött. Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében csupán utalt az alperes és az édesapja közötti közeli hozzátartozói kapcsolatra, ám nem ezért, hanem a tanú vallomásának általános volta és annak konkrét tartalma miatt nem került bizonyításra az útpadka járhatatlansága. Az alperes a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az útpadka csak helyenként volt alkalmatlan a gyalogosközlekedésre, ami miatt ő is csak alkalmanként lépett rá az útestre. Ez az érvelés ellentétes volt az alperes 2009. február hó 6. napján történt személyes meghallgatása során tett nyilatkozattal (5. sorszám alatti jegyzőkönyv 4. oldala), de még annak megalapozottsága esetén sem teszi jogszerűvé az alperes magatartását, figyelemmel a KRESZ 21. §-ának (6) bekezdésére is (a gyalogos az útestre akkor léphet, ha meggyőződött annak veszélytelenségéről; az útestre váratlanul nem léphet, köteles az útesten késedelem nélkül átmenni és tartózkodni minden olyan magatartástól, amely a járművek vezetőit megzavarhatja vagy megtevesztheti), aminek alapján az alperesnek az előzésben lévő felperest el kellett volna engednie az útestre lépés előtt.

A megengedett legnagyobb sebesség kismértékű túllépése a káreseménnyel okozati összefüggésben nem állt, továbbá a felperes terhére az elsőfokú bíróság által kifejtett okokból a relatív gyorsajtás sem volt megállapítható, figyelemmel a szakértő tárgyaláson tett azon nyilatkozatára is, miszerint 60-65 km/h sebesség mellett lett volna csak a gépjármű megállítható, valamint a megengedetthez képest az alperes által hivatkozott 80-88 km/h sebességgel történő haladást az út- és látási viszonyok nem indokolták. Emiatt helyesen foglalt állást akként az elsőfokú bíróság, hogy a felek kártérítési jogviszonyában a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése nem volt alkalmazható.

Alaptalanul állította azt is az alperes, hogy az okozati összefüggést azért nem lehetett volna megállapítani a baleset és a felperes munkavégzésre alkalmatlan állapota között, mert az erről rendelkező dokumentum nem tartalmazta a közszolgálati jogviszony megszűnéséhez vezető egészségügyi probléma megnevezését. A bíróság a polgári perben a Pp. 3. §-ának (5) bekezdésében írtak értelmében alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. Emiatt helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az alperes által kifogásolt okozati összefüggés megállapítása érdekében szakértői bizonyítást rendelt el, és az annak során beszerzett

szakvélemények alapján tekintette az alperes kártérítési felelősségének megállapításához szükséges ezen konjunktív feltételt adottnak.

Az alperes az általa állított okból a kamatfizetési kötelezettség alól sem mentesülhetett, ugyanis ha a károsult az igénye érvényesítésével menthető ok nélkül késlekedik, akkor ez a körülmény a Ptk. 344. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében többek közös károkozása esetén az egyetemleges felelősség megállapításának mellőzését vonhatja maga után. A kamatfizetési kötelezettség a késedelem objektív jogkövetkezménye a Ptk. 360. §-ának (2) bekezdése értelmében irányadó Ptk. 301. §-ának (1) bekezdése szerint, ezért a késedelmi kamat a felperest a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdésében meghatározott esedékességtől, azaz a károsodás bekövetkeztétől megillette függetlenül az igényérvényesítés tényleges időpontjától.

A felperes számára a jogi képviselet a Pp. 73/A. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a fellebbezési eljárásban kötelező volt, ezért az általa a Pf.6. sorszám alatt személyesen kiegészített fellebbezést hatálytalannak tekintette az ítélőtábla annak megjegyzésével, hogy a járadékfizetés végső időpontját az elsőfokú bíróság a módosított kereset szerint határozta meg, így az ezt követő időre - kereset hiányában - az ítélet anyagi jogereje sem terjed ki (Pp. 229. §-ának (1) bekezdése), ezért az arra vonatkozó igényérvényesítéstől a felperes nincs elzárva.

A leírtak miatt az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint annak helyes indokai alapján hagyta helyben (Pp. 254. §-ának (3) bekezdése). Az ítélőtábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül határozta meg az alperes által megfizetendő állam által előlegezett költség összegét, ugyanis annak során figyelembe vette az 57-III. sorszám alatti végzéssel 12 500 Ft-ban megállapított jelenléti díjat, márpedig annak kifizetésére nem az ellátmány terhére került sor, hanem azt az alperes volt köteles előlegezni. Emiatt az állam által előlegezett szakértői díjak együttes összege 209 083 Ft volt, amiből az alperes pervesztességével csupán 49 493 Ft áll arányban, ezért az általa megfizetendő költséget ebben az összegben határozta meg az ítélőtábla, e tekintetben ugyanis a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai nem kötötték.

A fellebbezési eljárásban mindkét fél pervesztes lett a saját fellebbezése tekintetében, ezért az általuk a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján fizetendő, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján meghatározott összegű ügyvédi munkadíjból álló perköltség egybeszámítása után az ítélőtábla az alperest kötelezte a felperes javára mutatkozó különbözet megfizetésére, méghozzá a Pp. 217. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott teljesítési határidő mellett. A felperes fellebbezése után le nem rótt 60 000 Ft fellebbezési eljárási illeték a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam terhén marad, míg az alperes a saját fellebbezése utáni eljárási illeték megtérítésére az előbb felhívott rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint köteles, amely rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében alkalmazandó az esetében.

D e b r e c e n, 2010. december hó 11. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, dr.
Riczu András s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő